

FINANSE

dr Bogumiła Brycz
Zakład Analiz i Planowania Finansowego

Informacje organizacyjne

Kontakt:

email: bogumila.brycz@pwr.wroc.pl
tel. 071 320 29 27

Konsultacje:

środa 13.00-15.00
czwartek 11.00-13.00
budynek B-1 p. 405

Program wykładów

1. Wprowadzenie do finansów
2. Finanse banków i polityka pieniężna państwa
3. Finanse publiczne i polityka fiskalna państwa
4. Finanse ubezpieczeń
5. Rynki finansowe
6. Finanse przedsiębiorstw

Warunki zaliczenia

Egzamin pisemny:
– pytania zamknięte
lub otwarte

Literatura podstawowa

1. *Finanse*, red. nauk. J. Ostaszewski, Difin, Warszawa 2007.
2. Korenik D., Korenik S., *Podstawy finansów*, PWN, Warszawa 2004.
3. Mishkin F.S., *Ekonomika pieniądza, bankowości i rynków finansowych*, PWN, Warszawa 2002.
4. *System finansowy w Polsce*, red. nauk. B Pietrzak, Z. Polański, B. Woźniak, PWN, Warszawa 2008.

Finanse - definicje

Potocznie: **finanse** = zasoby pieniężne

W terminologii ekonomicznej:

Terminem **finanse** określa się stosunki ekonomiczne polegające na gromadzeniu, podziale i wydatkowaniu zasobów pieniężnych. Przez **finanse** rozumie się ogół zjawisk pieniężnych powstających w związku z działalnością gospodarczą i społeczną człowieka

Finanse - definicje

Czy wszystkie zjawiska pieniężne wchodzą w zakres finansów?

Tylko te zjawiska pieniężne, które są związane z kreacją i ruchem realnie istniejących zasobów pieniądza bądź też z zaciąganiem zobowiązań do uruchomienia zasobów pieniężnych w przyszłości.

Przedmiot nauki finansów – nauka o zjawiskach i procesach pieniężnych. Zajmuje się głównie badaniem ruchu pieniądza: jego tworzeniem w systemie bankowym, krążeniem między różnymi jednostkami gospodarującymi, osiadaniem w postaci oszczędności i rezerw pieniężnych.

Funkcje finansów

Wyróżnia się **trzy podstawowe funkcje finansów:**

1. **Funkcja alokacyjna** - polega na dokonywaniu, za pomocą strumieni pieniężnych, alokacji zasobów w gospodarce (rozdzielenie czynników produkcji oraz wytworzonych dóbr).
2. **Funkcja redystrybucyjna** - polega na dokonywaniu wtórnego podziału dochodów, które powstały w wyniku pierwotnego podziału produktu krajowego brutto pod wpływem mechanizmu rynkowego bądź też regulacji administracyjnych.

Funkcje finansów

Wyróżnia się **dwa rodzaje redystrybucji:**

- **budżetowa** – związana z realizacją obciążeń na rzecz sektora finansów publicznych (podatków dochodowych, majątkowych, opłat, składek);
- **pozabudżetowa** – dotyczy wyłącznie przepływów pieniężnych związanych z operacjami finansowymi (spłata odsetek od kredytów, zasilenie przedsiębiorstwa kredytem bankowym)

3. Funkcja stabilizacyjna - polega na oddziaływaniu na przebieg procesów gospodarczych w kierunku zachowania stałego i zrównoważonego wzrostu, przy optymalnym wykorzystaniu czynników, dla zapewnienia społeczeństwu stałej poprawy warunków życia.

Klasyfikacja zjawisk finansowych

Podstawowe kryteria podziału zjawisk finansowych:

- **kryterium przedmiotowe** – wskazuje na tytuł (charakter) operacji pieniężnej;
- **kryterium podmiotowe** – wskazuje na rodzaj jednostki, która dokonuje operacji pieniężnych.

Klasyfikacja przedmiotowa

Podział zjawisk według **kryterium przedmiotowego:**

1. Wpływy i wydatki rynkowe.

Charakterystyczne cechy:

- występowanie wzajemnego świadczenia między podmiotami uczestniczącymi w danym akcie rynkowym (np. transakcja kupna-sprzedaży);
- ruch pieniądza i jego ekwiwalentów w transakcjach rynkowych jest regulowany przez mechanizm rynkowy i – ewentualnie – przez normy prawa stanowionego, jeżeli państwo czy inne związki publicznoprawne ingerują w funkcjonowanie rynku i tworzą dla niego ramy instytucjonalne.

Klasyfikacja przedmiotowa

2. Przychody i wydatki nierynkowe (transfery).

Charakterystyczne cechy:

- brak świadczenia wzajemnego ze strony uczestnika transferu otrzymującego świadczenie pieniężne;
- operacje transferowe nie są regulowane przez mechanizm rynkowy, mają podstawę uznaniową

Dwa rodzaje przychodów i wydatków nierynkowych:

- o charakterze budżetowym,
- o charakterze pozabudżetowym

Podstawowe kategorie finansowe

Przychód - kwota, **uzyskana** lub **należna**, w ramach prowadzonej działalności, wykonywanej pracy lub z inwestycji

przychód oznacza wpływ środków pieniężnych

przychód nie oznacza wpływu środków pieniężnych – powstają **należności**

Koszt - wyrażona w pieniądzu wartość składników majątkowych, usług obcych, nakładów pracy zużytych w danym okresie w celu prowadzenia określonej działalności

Podstawowe kategorie finansowe

Wydatek - każdy rozchód środków pieniężnych, w formie gotówkowej i bezgotówkowej w związku z zapłatą za określone dobra, usługi, z regulowaniem różnych zobowiązań

Koszt a wydatek

- może występować **koszt**, z którym w ogóle nie wiąże się **wydatek**
- może występować **wydatek**, z którym w ogóle nie wiąże się **koszt**
- **wydatek** i **koszt** mogą występować **równocześnie**
- może występować **rozbieżność czasowa** między **kosztem** a **wydatkiem**

System finansowy w systemie ekonomicznym

